

Lokaal en circulair.

De ideale match?

Elmar Willems
Facilitator Circulaire Economie

VLAANDEREN
CIRCULAIR

Powered by:

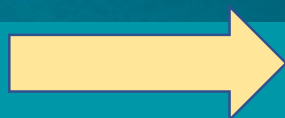
SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

- Benchmark Tool
- Visitaties
- Handhaving
- Recyclage
- Kringwinkel
- Evenementen
- Bedrijfsrestafval
- Zwerfvuil
- Sociale doelgroepen
- Bodem en brownfields
- ...

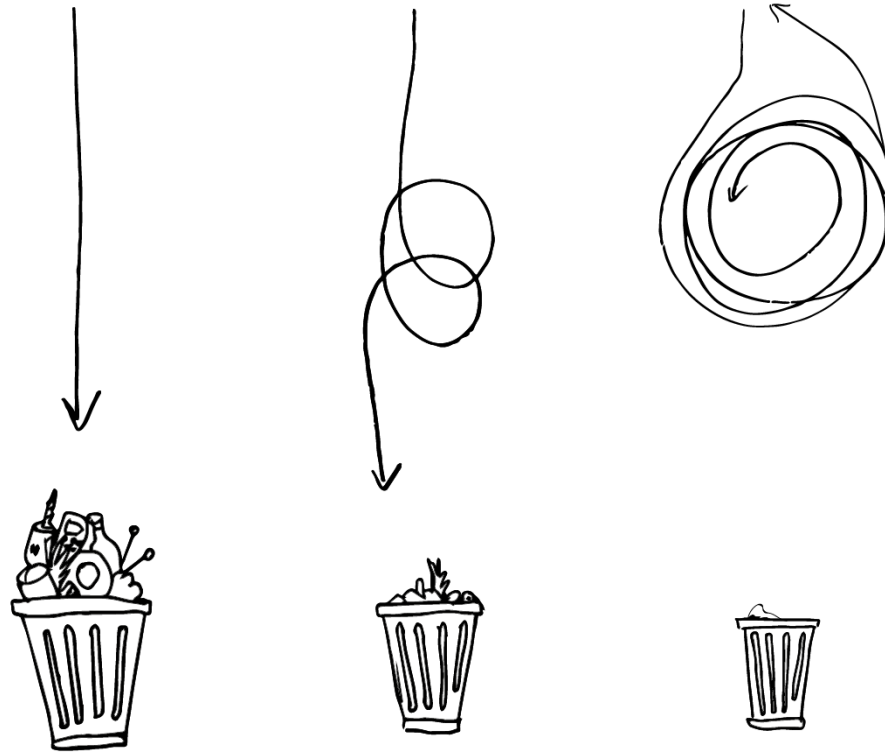

www.vlaanderen-circulair.be/TERUGBLIK

LINEAR ECONOMY

RECYCLING
ECONOMY

CIRCULAR
ECONOMY

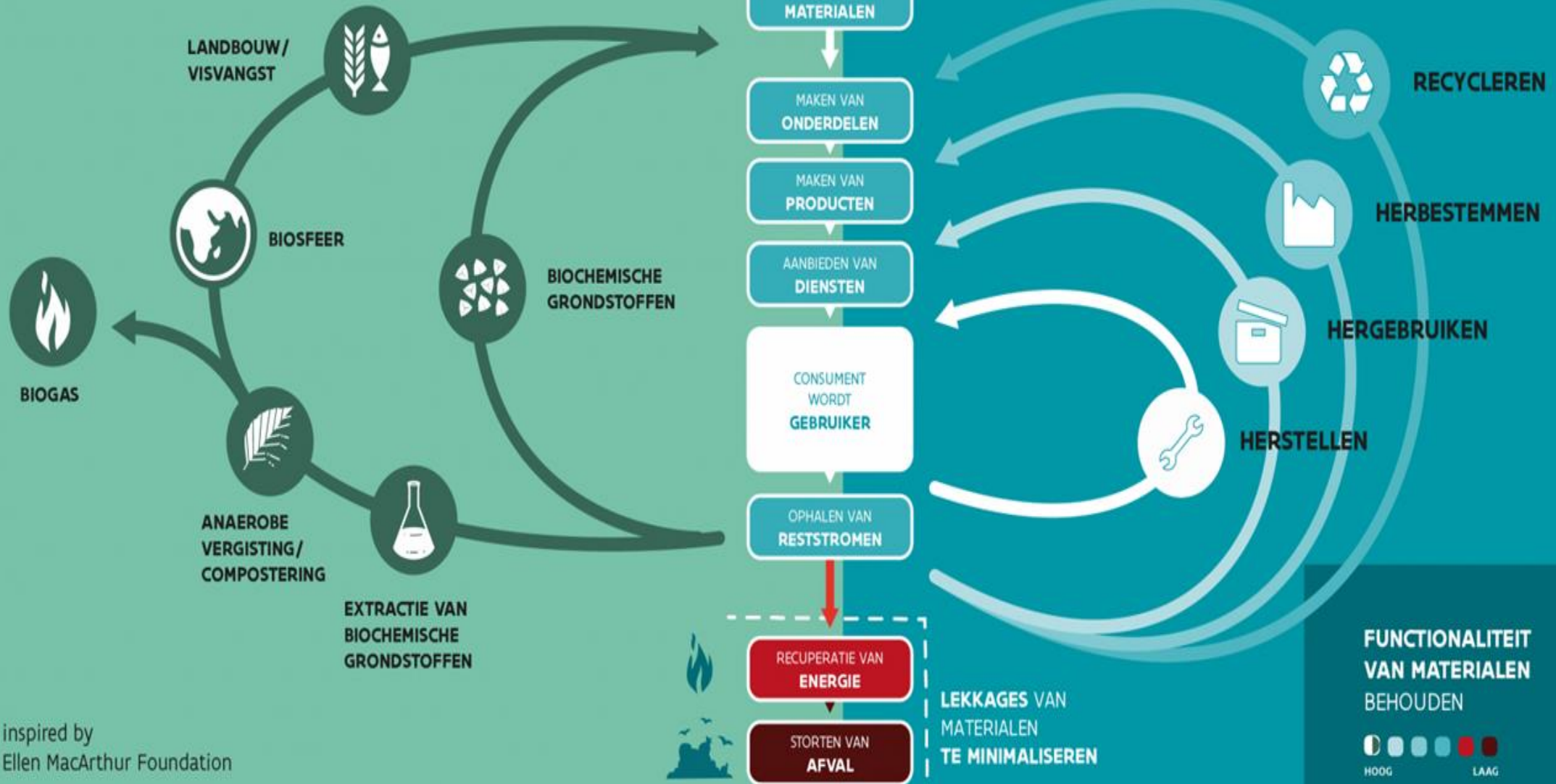

Bron: Vlaanderen Circulair

DE CIRCULAIRE ECONOMIE

BIOLOGISCHE
CYCLUS

TECHNISCHE
CYCLUS

Ophaalkalender

2018 Eeklo

ivmmagazine

INTEGRAAL VERANTWOORD MILIEUBEHEER
DRIEMAANDELIJKE UITGAVE
NR. 4/2017
DECEMBER 2017

EEN UITGAVE VAN DE INTERGEMEENTELIJKE OPDRACHTHOUDENDE VERENIGING VOOR HUISVULLVERWERKING MEEËJESLAND
VERSCHEIJNT IN AALTER, ASSENEDE, DEINZE, DE PINTE, EEKLO, EVERGEM, GAVERE, KAPRIJKE, KNESSELARE,
LOVENDEGEM, MALDEGEM, MERELBEKE, NAZARETH, NEVELE, SINT-LAUREINS, SINT-MARTENS-LATEM, WAARSCHOOT, ZOMERGEM EN ZULTE.

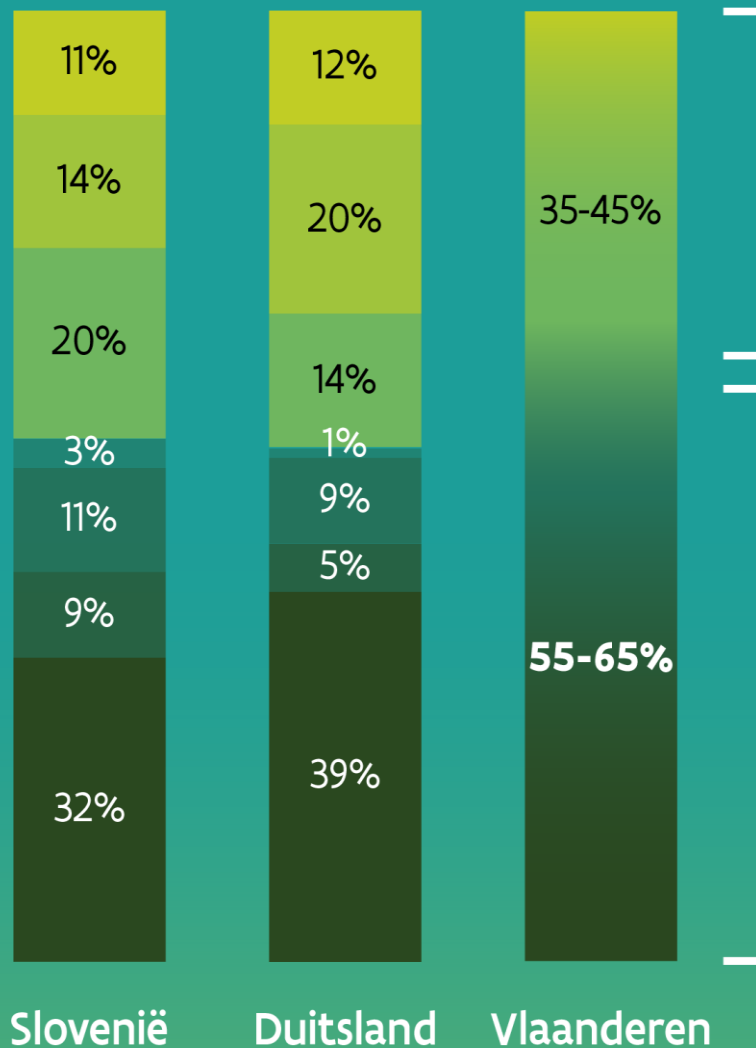
Tendensen

- Per inwoner wordt jaarlijks zo'n **470 kg** huishoudelijk afval geproduceerd.
- Vertoont sinds 2008 een dalende trend door evolutie van het **selectief ingezameld afval**
- Twee derde van huishoudelijk afval gaat naar **materiaalrecuperatie** (2017): 44% werd gerecycleerd en 21% werd gecomposteerd of vergist;
- 30% wordt verbrand wordt voor **energierecuperatie**
- 2,5% gaat naar een **mechanisch-biologische scheidingsinstallatie** waarna het gerecycleerd of verbrand kan worden

Materialen = grote bron van broeikasgassen

AANDEEL UITSTOOT PER LAND

NIET-MATERIAAL- GERELATEERD

- niet-residenteel energieverbruik
- residenteel energieverbruik
- personenvervoer

MATERIAAL- GERELATEERD

- afvalverwijdering
- voedselproductie en -stockage
- goederentransport
- productie goederen en brandstoffen

> 60 % van
broeikasgassen
uitstoot is
materiaalgerelateerd

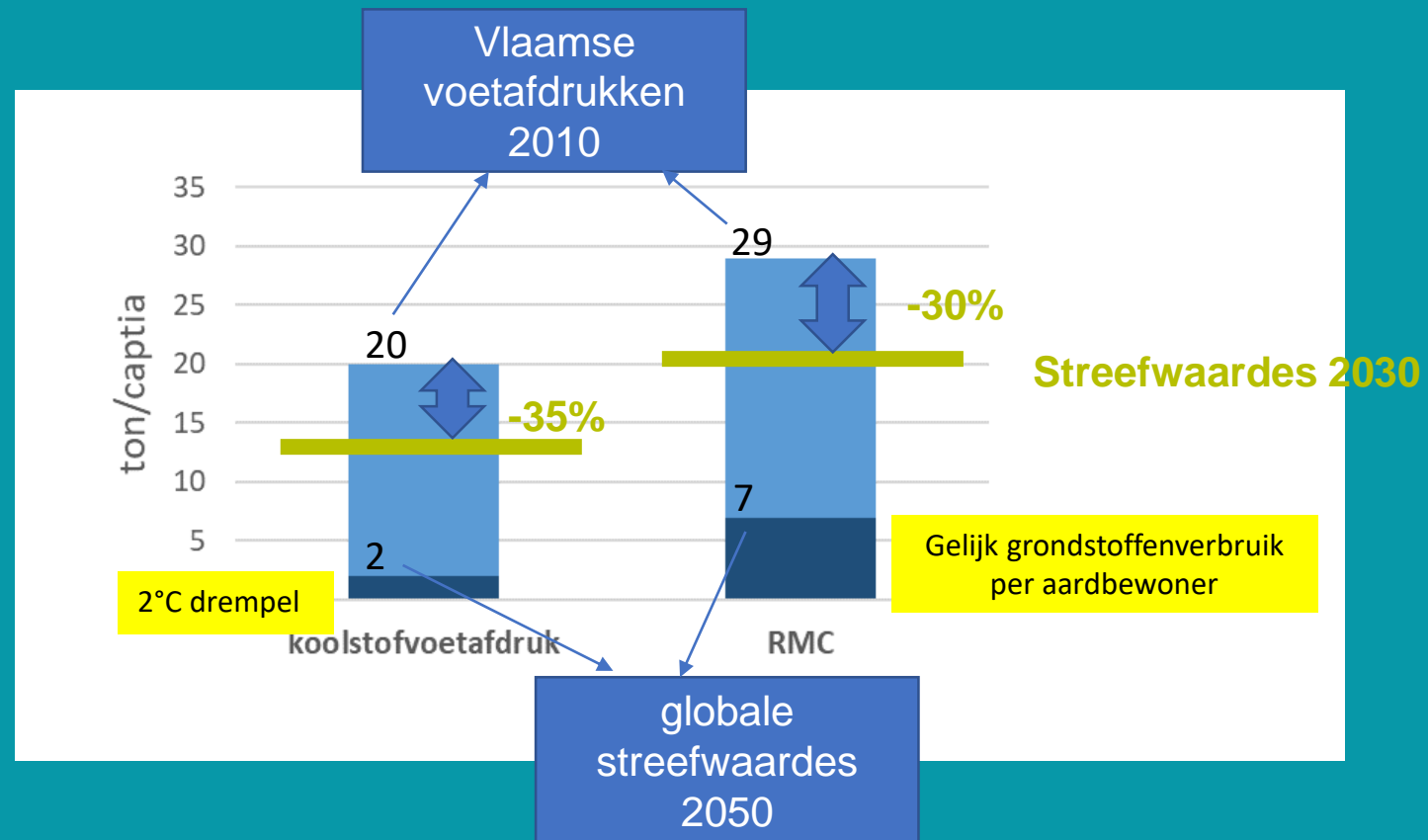
Meer dan 50 % van wereldwijde CO₂-uitstoot te wijten aan winning en verwerking van grondstoffen (UNEP Resource Panel)

Bron: OESO (2012)

Greenhouse gas emissions and the potential for mitigation from materials management within OECD countries.

Vlaanderen: ruwe berekening OVAM

Koolstof- en materialenvoetafdruk veel hoger dan streefwaarde

Uit MIRA: Koolstof- en materialenvoetafdruk van de Vlaamse consumptie

CIRCULAIRE STAD

HET POTENTIEEL

TOEKOMST

2020: 8 op 10 Europeanen woont in de stad

IMPACT

69%

Steden: goed voor 69% van de CO2-uitstoot (EU)

BEREIK

1.339 inwoners per vierkante km
(Vlaamse steden)

Uitdagingen van lokale besturen

- Lokale tewerkstelling, beperkte ruimte, armoede, files, zwerfvuil, klimaatdruk, sociale cohesie...
- De circulaire economie als **katalysator** voor de leefbaarheid van een stad of gemeente.
  - de **lokale economie** behouden en versterken
  - een bijdrage leveren aan de **klimaatdoelstellingen** en;
  - de **sociale samenhang** bevorderen

Circulaire samenleving op lokaal niveau

1. Inzetten op duurzaam & sociaal **aankopen** als hefboom voor circulaire economie
2. Circulair en veranderingsgericht **bouwen** en verbouwen
3. Lokale schouders onder de **deel- en hersteleconomie**
4. Stimuleren circulair **ondernemerschap**
5. Inzetten op **deelmobiliteit** via fietsdelen, autodelen,...
6. Circulair omgaan met **afval, rest- en nevenstromen**
7. Circulair en **slim ruimtegebruik**: maak plaats voor de nieuwe economie

Repair Café

Weggooien? Mooi niet!

Mol & Balen

Samen herstellen

van spullen

RESOURCELAB ECODESIGN

100% HANDGEMAAKTE BELGISCHE MEUBELS EN MAATWERKINTERIEURS

INTERESSE?

Contacteer ons voor een vrijblijvende kennismaking

Upcycling van hout

Duurzaam design

Unieke creaties

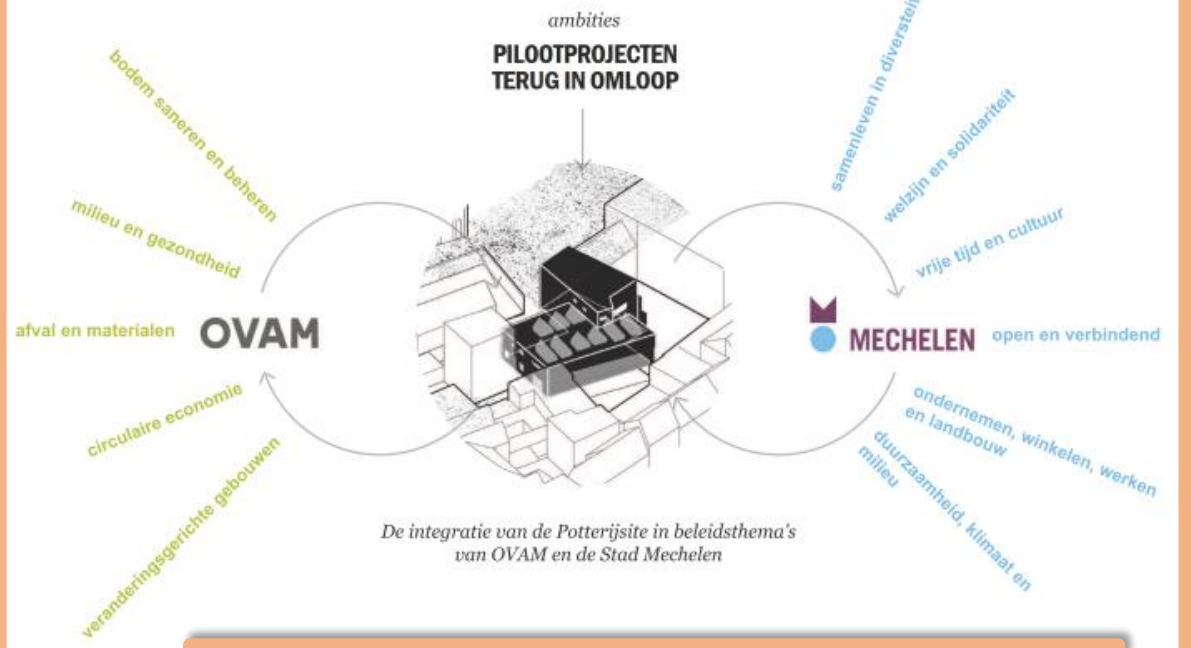
ENKELE VAN ONZE REALISATIES

made
in

Kempen

Limburg Circulair

De buurtbewoners van de wijk Arsenaal nemen deze maand deel aan het proefproject Delende buurten. Foto: Leo De Nijn

Delende buurten laat bewoners proeven van gratis alternatieven voor auto

29/09/2019 om 16:17 door Leo De Nijn

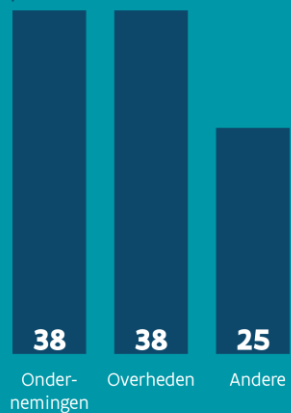

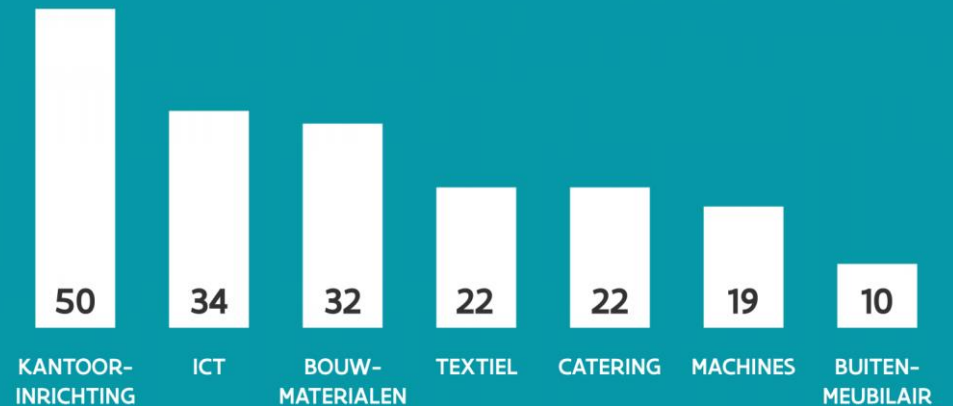
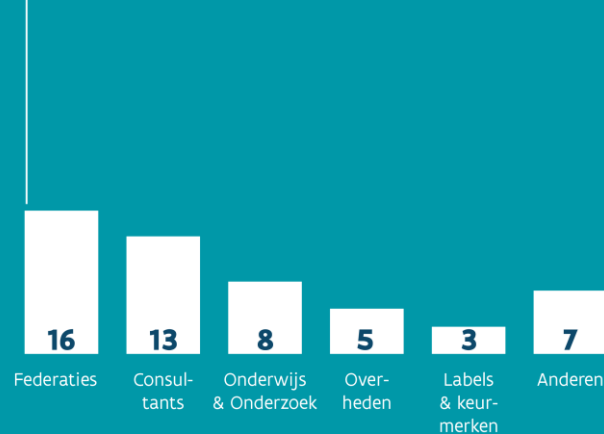
Green Deal Circulair Aankopen

153 deelnemers / 200+ projecten

101 AANKOPERS

52 FACILITATOREN

ANDERE:

grondstoffen voor productieproces en kern bedrijfsproces, verpakkingsmaterialen, bedrijfswagens, theateruitrusting, zorgspecifieke zaken, afvalrecipiënten, papier & drukwerk, verlichting, kantoorbenodigdheden, koffie/thee, schoonmaakproducten, ...

Looptijd: zomer 2017- eind 2019

1. Visie

2. Ambitie

3. Uitvoering

Welkom in Betergem, Vlaanderens nieuwste gemeente

[START](#)

[WAT IS BETERGEM?](#)

[NIEUWS](#)

[DOE-HET-ZELF](#)

[CONTACT](#)

Consumeren

Wonen

Maken

Werken

Voeding

Mobiliteit

Cultuur

Geld

Hoe Betergem 2038 vorm kreeg

Betergem werd geboetseerd uit de dromen en ideeën van meer dan 1500 Vlaamse burgers.

Zij namen in 2018 deel aan 40 verschillende **toekomstworkshops**, die werden georganiseerd door het TransitieNetwerk Middenveld en Vlaanderen Circulair over heel Vlaanderen, van Maasmechelen tot Blankenberge, zowel in kleinere gemeenten als kleine en grotere centrumsteden.

De workshops kaderden in de campagne "**Transitie on tour**". Met deze campagne

 Masterclass: de circulaire gemeente/stad

Mijn gemeente of stad circulair: hoe begin ik eraan?

Circulair bouwen: kansen en uitdagingen

Duurzaam aankopen: maak je bestekcriteria circulair

Reststromen benutten, verspilling vermijden: de circulaire voedselketen

Lokale schouder onder de deel- en hersteconomie: goede praktijken

Circulaire bedrijvigheid: een verhaal van mogelijkheden

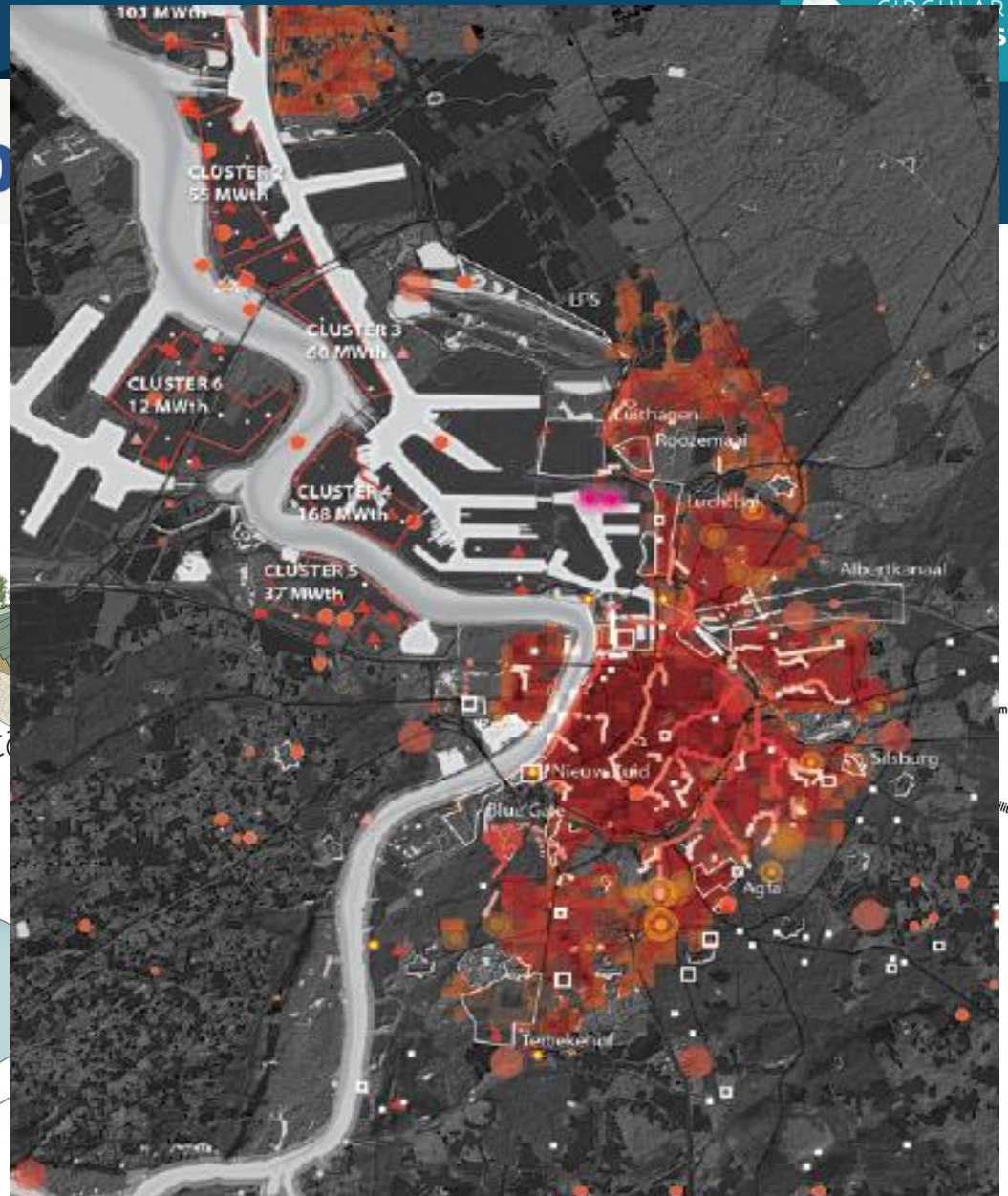

METABOLISME VAN ANTWERPEN STAD VAN STROMEN

EINDRAPPORT

Algemeen deel
Projectdossiers

FABRICations
Universiteit Antwerpen
marco.broekman
Common Ground

Welke circulaire ambities hebben de steden in hun Bestuursakkoorden 2019-2024 ingeschreven?

Inspiratie voor visie

Vlaanderen-circulair.be en VVSG	Vlaamse kennis en netwerken
Betergem.be	Burger-stad interactie
Reburg.world	Toekomst is <i>smart & circular</i>
Stromen en ontwerp onderzoek	Klimaat, groen, afval, water, materialen, energie, ... Cf. Oudenaarde
Urban Agenda CE en (Europese) netwerken	ICLEI, C40, EllenMacArthurFoundation, CircleEconomy, etc.

Kies voor circulaire ambities

Bepaal scope en samenwerkingsvorm	Grootteorde van ambitie, richting en schaal (lokaal, bovenlokaal, regionaal?)
Korte termijn ambitie en plannen	(Politieke)verankering en beleidsplannen
Duid een CE coördinator aan / zet een proces op	Maak een team, faciliteer transversale werking
Begin direct (visie, ambitie en actie lopen door elkaar)	Aarzel niet en start direct met <i>actie</i> , parallel met verfijning van doelen, aanpak en beleid

Burgerinitiatieven

Functionele en deeleconomie

Boek, speelgoed, fiets, kleding, klus,...-bib

Verhoog bewustzijn

Communicatie en sensibilisering

Steun bottom-up

Reglementen, subsidies, co-productie

Naar ondernemers

Lokale symbiose stimuleren

Bedrijventerreinen, bedrijven-netwerk, lokale hubs, lokale munt, ...

Geef incentives

Subsidies, projectsupport, innovatie via samenwerking,...

Communiceer succesverhalen

Inspiratie en platformwerking stimuleren

Eigen organisatie

Aankoopbeleid

(Re)organiseer je aankoopprocessen

Circulair bouwen

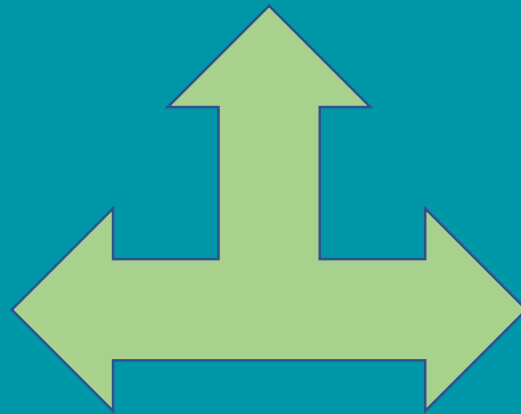
Green Deal Circulair Bouwen

Beleidsinstrumenten omgeving

Bijv. hoe faciliteren ruimte-planning CE?

Visie

Ambitie

Uitvoering

+ maatwerk

Dankjewel!

Elmar Willems

elmar@vlaanderen-circulair.be
015 284 296

vlaanderen-circulair.be
@CirculFlanders

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM